

**WYDZIAŁ
ZARZĄDZANIA**

Uniwersytet Łódzki

Zamknięcie ksiąg rachunkowych i sprawozdania finansowe później niż zwykle! Rozporządzenie Ministra Finansów dla księgowych o mocnych nerwach. Czy ktoś jeszcze na tym skorzysta?

Koronawirus uderzył w sprawozdania finansowe...

Komentuje dr Marcin Michalak z Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego

W ostatnich dniach i tygodniach pandemia koronawirusa dezorganizuje w najlepsze życie społeczne i gospodarcze. W okresie, gdy wiele przedsiębiorstw szuka sposobów przetrwania, ratując się przed upadkiem, albo zawiesiło działalność, przypadał jeden z najważniejszych obowiązków księgowych, tj. „zamknięcie roku 2019”. W myśl przepisów ustawy o rachunkowości do 31 marca br. powinno nastąpić zamknięcie ksiąg rachunkowych i sporządzenie sprawozdań finansowych w podmiotach prowadzących „pełne księgi rachunkowe”. Jednakże w tym czasie uwaga właścicieli firm, zarządzających, a przez to i księgowych, zaprzętnięta jest analizowaniem konsekwencji finansowych pandemii, składaniem wniosków o odroczenie płatności ZUS, wakacje kredytowe czy walką o utrzymanie zatrudnienia pracowników, na co nakładają się dodatkowo obostrzenia związane z zapobieganiem pandemii wirusa. Z tego względu zamknięcie roku 2019 stało się szczególnie trudne, a w wielu podmiotach zeszło na dalszy plan albo wręcz stało się niemożliwe. Z tego względu środowisko przedsiębiorców i księgowych (m.in. Stowarzyszenie Księgowych w Polsce – SKwP) apelowało do Ministra Finansów o przesunięcie powyższego terminu.

Rozporządzenie Ministra Finansów rzutem na taśmę

Długo i mocno wyczekiwane przez księgowych rozporządzenie zmieniające terminy wypełnienia niektórych obowiązków w zakresie ewidencji księgowej oraz sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania sprawozdań finansowych lub informacji niefinansowych zostało opublikowane dopiero 31 marca br., tj. w ostatnim dniu, kiedy należało wypełnić te obowiązki. Można zatem stwierdzić, że jest to rozporządzenie dla księgowych o mocnych nerwach, albo dla tych, którzy ze względu na sytuację i tak nie byli w stanie dopełnić standardowego terminu. Jednakże lista beneficjentów tego rozporządzenia jest znacznie dłuższa i dotyczy także szeregu obowiązków, które miały być wykonane po 31 marca 2020 roku.

Nowe terminy „zamknięcia roku 2019”

Agnieszka Wołowiec

Wydział Zarządzania UŁ

ul. Matejki 22/26, 90-237 Łódź

tel.: 601 082 770, e-mail: agnieszka.wolowiec@uni.lodz.pl

www.wz.uni.lodz.pl

Dla większości podmiotów podstawowe terminy związane z „zamknięciem roku 2019” zostały wydłużone o 3 miesiące albo o 90 dni. Wyjątek w tym względzie stanowią podmioty podlegające nadzorowi KNF oraz jednostki sektora publicznego, dla których termin ten został wydłużony o 2 miesiące albo o 60 dni. Podmioty te nie stanowią jednak przedmiotu zainteresowania tego artykułu.

Jakie obowiązki zostały odroczone w czasie

Na mocy Rozporządzenia odpowiednio o 3 miesiące albo 2 miesiące, to jest do:

- 30 czerwca albo do 31 maja 2020 roku został wydłużony termin:

1. **zamknięcia ksiąg rachunkowych,**
2. **sporządzenia rocznego jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego** i przedstawienia go właściwym organom, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy odpowiednio;
3. **sporządzenia sprawozdania z działalności oraz sprawozdania z działalności grupy kapitałowej;**

- 30 września albo do 31 sierpnia 2020 roku został wydłużony termin:

1. **zamieszczenia na stronie internetowej odrębnego sprawozdania z informacji niefinansowych jednostki lub grupy kapitałowej,** dla podmiotów lub grup, które dołączają je do sprawozdania z działalności zamiast oświadczenia na temat informacji niefinansowych;
2. **zatwierdzenia rocznego jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego.**

Z kolei odpowiednio o 90 dni lub 60 dni zostały wydłużone terminy:

1. **sporządzenia zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej** - to jest do 24 czerwca lub do 25 maja br. W tym przypadku należy pamiętać, że obowiązek ten należało pierwotnie wykonać do 85. dnia po dniu bilansowym, a zatem dla jednostek kończących dzień bilansowy 31.12.2019 roku był to pierwotnie 26 marca 2020 roku.
2. **zakończenia inwentaryzacji składników aktywów** z wyłączeniem aktywów pieniężnych, papierów wartościowych, produktów w toku produkcji oraz materiałów, towarów i produktów gotowych (art. 26 ust. 1 pkt. 3 ustawy o rachunkowości). Zważywszy, że czynności te powinny być dokonane maksymalnie 15. dnia po dniu bilansowym, to w wyniku przedłużenia terminu można je wykonać odpowiednio do 14 kwietnia 2020 roku lub do 15 marca 2020 roku. W drugim z wymienionych przypadków przedłużenie terminu wydaje się zatem zbędne, o ile przepisy szczególne nie wskazywały późniejszego terminu wykonania tego obowiązku.

Podane powyżej terminy odnoszą się do jednostek, dla których dzień bilansowy przypada 31 grudnia 2019 roku. Dla jednostek lub grup kapitałowych, których rok obrotowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym, powyższe terminy ustala się odpowiednio w relacji do obowiązującego je dnia bilansowego. Należy jednak podkreślić, że przedmiotowe Rozporządzenie przedłuża terminy wymienionych czynności tylko dla jednostek, których rok obrotowy kończy się po dniu 29 września 2019 r., jednak nie później niż w dniu 30 kwietnia 2020 r., których termin wykonania tych czynności nie upłynął przed dniem 31 marca 2020 r.

Komu służy prolongata

W związku z tym, że Rozporządzenie przesuwające terminy niektórych obowiązków w zakresie księgowości i sprawozdawczości finansowej ukazało się ostatniego dnia, w którym obowiązki te należało wykonać, powstaje pytanie, kto skorzysta z tej prolongaty.

Pierwszą grupą są zapewne te podmioty, które w największym stopniu zostały dotknięte skutkami pandemii i których służby księgowe z różnych względów nie były w stanie terminowo zamknąć ksiąg rachunkowych oraz sporządzić sprawozdań finansowych. Kierownicy tych podmiotów za sprawą Rozporządzenia uniknęli konsekwencji niewywiązania się z ustawowych terminów księgowych i sprawozdawczych.

Drugą grupą beneficjentów są „księgowi o mocnych nerwach”, którzy na bazie krążących w środowisku przedsiębiorców i księgowych pogłosek założyli, że terminy te zostaną odroczone i będzie można zamknąć księgi i sporządzić sprawozdania finansowe w warunkach powrotu do normalności, a obecny czas poświęcili na wsparcie menedżerów w zakresie ratowania firm, poprzez poszukiwanie i aplikowanie o różne mechanizmy wsparcia w ramach „tarczy antykryzysowej”.

Natomiast najszerszą grupą beneficjentów Rozporządzenia, także w podmiotach, które uporały się z zamknięciem ksiąg rachunkowych i sporządzeniem sprawozdań finansowych w terminie, są organy nadzorcze i zatwierdzające sprawozdania finansowe. Przy niepewnej sytuacji co do powrotu do „normalności” rozporządzenie odsuwa w czasie termin przeprowadzenia walnych zgromadzeń wspólników lub posiedzeń innych organów zatwierdzających aż do końca września lub do końca sierpnia 2020 roku. Pozwala to firmom zająć się pilniejszymi aktualnie sprawami, związanymi z poszukiwaniem sposobów przetrwania w tej trudnej sytuacji, zamiast poszukiwać miejsc i sposobów przeprowadzenia posiedzeń organów zatwierdzających w warunkach ograniczenia zgromadzeń zbiorowych. Pamiętać trzeba, że aktualny czas stawia olbrzymie wyzwania przed księgowymi, by pełnić rolę „biznes partnerów” dla zarządzających, dostarczających zestawień, kalkulacji i rekomendacji do działań ratujących firmy. Dodatkowo Rozporządzenie wprowadza także prolongatę innych obowiązków z pogranicza sprawozdawczości (w tym statystycznej i budżetowej) oraz określonych obowiązków podatkowych.

Prolongata terminów sporządzenia, zatwierdzenia i upublicznienia sprawozdań finansowych ma także swoje ciemniejsze strony. Ogranicza dostęp do informacji o sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynikach finansowych podmiotów dla ich interesariuszy takich jak banki, leasingodawcy, kontrahenci, ale także właściciele i inni zainteresowani. Ten aspekt, jak się wydaje, stanowił jedno z kryteriów decydowania o ostatecznym zakresie wydłużenia terminów.